

LINUX

ლინუქსის შექმნის
ისტორია

Road Map

ლინუს ტორვალდი

ლინუქსის ისტორია 1991 წლის აგვისტოში დაიწყო, როდესაც ჰელსინკის უნივერსიტეტის 21 წლის სტუდენტმა ლინუს ტორვალდსმა (Linus Torvalds) გამოაქვეყნა თავისი პროექტის პირველი ვერსია.

მან comp.os.minix ჯგუფში დაწერა ცნობილი შეტყობინება:
"I'm doing a (free) operating system (just a hobby, won't be
big and professional...)" - "ვაკეთებ (უფასო) ოპერაციულ
სისტემას (უბრალოდ ჰობი, არ იქნება დიდი და
პროფესიული...)".

ენდრიუ ტანენბაუ - MINIX

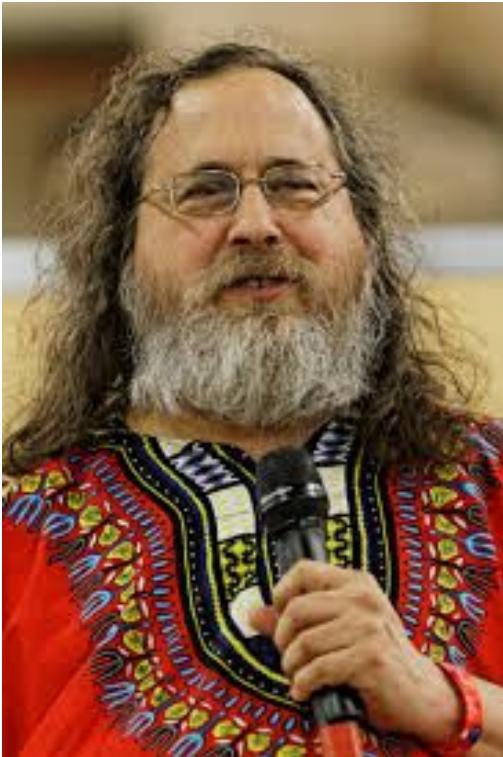

ტორვალდს სურდა **UNIX**-ის მსგავსი სისტემის შექმნა,
რომელიც გაეშვებოდა მის Intel 386 პროცესორზე.

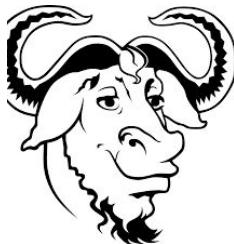

მას შთააგონა ენდრიუ ტანენბაუმმა (Andrew Tanenbaum) შექმნილი MINIX -
საგანმანათლებლო ოპერაციული სისტემა

GNU პროექტი

გადამწყვეტი მნიშვნელობა ჰქონდა რიჩარდ სტოლმანის (Richard Stallman) 1983 წელს დაწყებულ GNU პროექტს.

სტოლმანმა უკვე შექმნა თავისუფალი სოფტუერის უამრავი კომპონენტი: GCC კომპილერი, Bash shell, და სხვა.

ლინუქსის ბირთვმა სწორედ ეს ეკოსისტემა გამოიყენა, რის შედეგადაც მიღებული იქნა სრულფუნქციური ოპერაციული სისტემა, რომელსაც GNU/Linux ეწოდება.

GNU General Public License (GPL)

ლინუს ტორვალდსმა 1992 წელს Linux kernel-ით დალიცენზირა .

GPL-მა Linux-ი გახდა ერთ-ერთი ყველაზე ნარმატებული თავისუფალი ოპერაციული სისტემა ისტორიაში .

1. თავისუფალი წვდომა კოდზე

ნებისმიერს შეეძლო kernel-ის წყარო კოდის ნახვა, შესწავლა და მოდიფიკაცია
დეველოპერებმა მთელი მსოფლიოდან დაიწყეს კონტრიბუცია

2. კომერციული გამოყენების გარანტია

კომპანიებს შეეძლოთ Linux-ის თავისუფლად გამოყენება კომერციულ პროდუქტებში
ამავდროულად, ვალდებული გახდნენ თავიანთი ცვლილებებიც გაეზიარებინათ

3. "Copyleft" პრინციპი

ყველა მოდიფიკაცია და დერივატიული ნამუშევარი ასევე უნდა იყოს GPL-ით დალიცენზირებული
ეს უზრუნველყოფს, რომ Linux იყოს მუდმივად ღია და თავისუფალი

4. ეკოსისტემის ჩამოყალიბება

ათასობით დეველოპერმა შეიძინა მოტივაცია Linux-ში მუშაობისთვის
Red Hat, SUSE, Canonical და სხვა კომპანიები შექმნეს ბიზნეს მოდელები Linux-ის გარშემო

5. დისტრიბუციების აყვავება

ჩნდება უამრავი Linux დისტრიბუცია სხვადასხვა საჭიროებისთვის
GPL უზრუნველყოფს, რომ ყველას შეეძლოს საკუთარი ვერსიის შექმნა

ლინუქსის დისტრიბუცია

პატრიკ ფოლკერდინგმა (Patrick Volkerding) 1993 წელს შექმნა Slackware - ერთ-ერთი პირველი და დღემდე მოქმედი დისტრიბუცია.

იან მურდოკმა (Ian Murdock) იმავე წელს დააფუძნა Debian პროექტი, რომელიც გახდა ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი დისტრიბუცია.

შემდგომ წლებში მარკ შატლუორტმა (Mark Shuttleworth) შექმნა Ubuntu (2004), რომელმაც ლინუქსი ფართო აუდიტორიისთვის ხელმისაწვდომი გახადა.

ლინუქსის დისტრიბუცია

ლინუქსის დისტრიბუცია (ან დისტრო) არის ოპერაციული სისტემა, რომელიც აგებულია Linux-ის ბირთვის (kernel) საფუძველზე და შეიცავს დამატებით კომპონენტებს.

რას შეიცავს :

Linux-ის ბირთვი - ოპერაციული სისტემის ძირითადი ნაწილი, რომელიც მართავს აპარატურას სისტემური პროგრამები

- ფაილური სისტემის მართვა, პროცესების კონტროლი
გრაფიკული ინტერფეისი - როგორიცაა GNOME, KDE, XFCE (თუმცა არსებობს სერვერული ვერსიები უგრაფიკო რეჟიმში)

აპლიკაციები - ბრაუზერები, ტექსტური რედაქტორები, მედია პლეერები და ა.შ.

პაკეტების მენეჯერი - პროგრამების დაინსტალირებისა და განახლების სისტემა

პოპულარული დისტრიბუციები :

Ubuntu - Debian - Fedora - Arch - Linux Mint

თითოეული დისტრიბუცია განსხვავდება დიზაინით, პროგრამების შერჩევით და სამიზნე აუდიტორიით, მაგრამ ყველა იყენებს იმავე Linux-ის ბირთვს.

Linux-ის ბირთვი არის ძრავა
დისტრო (Ubuntu - Debian - Fedora) მანქანის დანარჩენი ნაწილია
სხვადასხვა მწარმოებლის ავტომობილები , ერთი და იგივე ძრავა

1.6 T-GDi Engine

Shared Technology

- Turbocharged
- Gasoline Direct Injection

Road Map